

Mark Wulfrancke

Tussen alle hysterie is er ook plaats voor enkele feiten.

Midden mei zijn er door een privéfirma stalen van eieren genomen in het kader van de autocontrole. Op 2 juni is het FAVV van de resultaten op de hoogte gebracht. Het FAVV is hierop zelf met een verder onderzoek gestart en heeft ook het parket ingelicht. Het Voedselagentschap heeft tijdens het daaropvolgend onderzoek 86 bedrijven geblokkeerd en ook alle producten die er aanwezig waren.

Alle pluimveebedrijven waarvan onderzoek aanwijst dat ze sinds begin dit jaar (01/01/2017) mogelijks met fipronil behandeld zijn worden als verdacht aanzien. Bij de verdachte legbedrijven betekent dit dat alle eieren en dieren geblokkeerd zijn tot analyses het tegendeel bewijzen. De verdachte vermeerderingsbedrijven gaan eveneens op slot tot dat analyses een fipronil-negatief resultaat geven.

Een analyse gebeurt op basis van een 12 tal eieren (meer dan 0,5kg ei), willekeurig verspreid genomen. Voor het kippenvlees wordt er minimaal 0,3kg vlees (borst of bil waar vet aan mag hangen) komende van 3 à 5 dieren geanalyseerd. Hier kan vanaf geweken worden.

Wat zijn de normen?

De maximale residulimiet (MRL) voor fipronil is 0,005 mg/kg voor eieren. Dit is de productnorm. Eigenlijk is dit de detectielimiet. Met de huidige technologie kunnen ze lagere waarden niet meer waarnemen. Voor uien bijvoorbeeld is de MRL voor fipronil 0,02mg/kg

Eieren met een hoger gehalte mogen niet in de winkels terechtkomen.

Er bestaat ook iets zoals de ADI (Acceptable Day Intake of de dagelijkse aanvaardbare inname). Die stemt overeen met de dosis die een mens elke dag mag innemen gedurende zijn hele leven zonder risico voor zijn gezondheid. Die komt overeen met 0,0002mg/kg lichaamsgewicht.

Daarnaast bestaat de Acute Referentie Dosis (ARfD). Deze toxicologische grenswaarde geeft aan hoeveel een persoon in een

korte periode mag consumeren zonder dat gezondheidsrisico's optreden. De ARfD is 0.009 mg per kg lichaamsgewicht. Dat komt overeen met 0.72 mg fipronil voor een volwassene van 80 kg, en 0.225 mg voor een kind van 25 kg.

Volgens het FAVV zijn en worden alle eieren die deze limieten overschrijden vernietigt.

Eierproducten?

Als een producent van eierproducten op de hoogte gesteld wordt door zijn leveranciers van de ontvangst van niet-conforme eieren, dient hij zelf een risicoanalyse uit te voeren over de impact van de gecontamineerde eieren op de daarmee geproduceerde loten product. Hierbij kan hij rekening houden met:

- De contaminatie kan bij de verwerking tot eigeel, eiwit en vloeibaar ei verdund zijn doordat ook andere, niet-besmette eieren deel uitmaken van het product.
- Andersom kan bij bepaalde verwerkingsmethoden de fipronil-besmetting meer geconcentreerd worden.
- Legkippen bouwen in het lichaamsvet een depot van fipronil op van waaruit de eieren besmet worden. Het analyseresultaat van de eieren is dus een momentopname. Eieren van een eerdere legdatum (dus dicht bij de behandeling met fipronil) dan de positieve analyse zullen meer gecontamineerd zijn dan eieren van na de analyse.

De producent van eierproducten kan deze risicoanalyse desgewenst aanvullen met een labo-analyse.

Wat met de dieren zelf?

Op bedrijven waar fipronil is aangetroffen in de eieren, blijven de dieren verdacht, zelfs indien na verloop van tijd de eieren terug fipronilvrij zijn. Er is momenteel nog geen informatie of het niet meer kunnen aantonen van fipronil in de eieren ook automatisch betekent dat de dieren vrij zijn van het product. In afwachting van dergelijke informatie plant het FAVV proefslachtingen om deze stelling na te gaan. Tot dan moeten dieren getest worden vooraleer ze naar het slachthuis vertrekken.

Overzicht van de acties bij de analyseresultaten

	analyseresultaat				
	≤ MRL	> MRL - ≤ MRL rekening houdend met meetonzekerheid	> MRL rekening houdend met meetonzekerheid - ≤ actielimiet op basis van ARfD	> actielimiet op basis van ARfD	verdere opvolging na een NC resultaat hoger dan MRL rekening houdend met meetonzekerheid
eieren legkippen	geen maatregelen	geen maatregelen voor toekomstige eiproduktie + vrijgeven aanwezige eieren gelegd na de monsterneming + uit handel nemen eerder gelegde eieren tot op niveau van de detailhandel	vernietigen aanwezige eieren + uit handel nemen reeds uitgeleverde eieren tot op niveau van de detailhandel en brekerij (zie ook opvolging eiprodukten)	vernietigen aanwezige eieren + uit handel nemen reeds uitgeleverde eieren tot op niveau van de detailhandel en brekerij (zie ook opvolging eiprodukten) + recall op niveau van consument	nieuwe eiproduktie kan pas op de markt komen nadat een officieel monster conform is; tussentijds testen om de afbouw van fipronil aan te tonen kan in de autocontrole
soepkippen	geen maatregelen	geen maatregelen	slachtverbod	slachtverbod	slachten is pas mogelijk nadat een officieel monster conform is; tussentijds testen om de afbouw van fipronil aan te tonen kan in de autocontrole
eieren moederdieren	geen maatregelen	geen maatregelen	bestemming enkel broeierij, geen nevenafvoer naar brekerij	bestemming enkel broeierij, geen nevenafvoer naar brekerij	nevenafvoer naar de brekerij enkel nadat een officieel monster conform is; tussentijds testen om de afbouw van fipronil aan te tonen kan in de autocontrole
opfokpoeljen	geen maatregelen	geen maatregelen	verbod slachten en verplaatsen naar leg-/vermeerderstal	verbod slachten en verplaatsen naar leg-/vermeerderstal	eiproduktie: zoals ei legkippen slacht: zoals soepkippen

MRL: het resultaat van de analyse is lager dan de Maximale ResiduLimiet van 0,005mg/kg ei

> MRL - MRL rekening houdend met meetonzekerheid: het resultaat is hoger dan de MRL maar binnen de beperkingen van eventuele analysefouten

> MRL rekening houdend met meetonzekerheid - actielimiet op basis van ARfD: de analyse is hoger dan als voorgaande, maar lager dan de Acute Referentie Dosis

> actielimiet op basis van ARfD: resultaat hoger dan de acute referentie dosis

Stand van zaken

In het kader van de fipronil-dossier werden door het FAVV een aantal bedrijven preventief geblokkeerd en bemonsterd (stalen genomen). Tot op 07/08/2017 wijst geen enkele van die geanalyseerde monsters voor een gevaar voor de volksgezondheid. Er werd op 08/08 wel een verhoogd gehalte gemeten en dat was aanleiding om toch gericht eieren terug te roepen, ook van bij de consument.

Er werden zowel legbedrijven als andere bedrijven (opfok en vermeerderingsbedrijven) geblokkeerd en bemonsterd. De absolute prioriteit waren de legbedrijven omdat de productie van de eieren aan de consument geleverd worden. In het totaal werden preventief 86 pluimveebedrijven geblokkeerd waarvan 48 legbedrijven. Momenteel zijn er nog 51 bedrijven geblokkeerd, waarvan 22 legkipbedrijven.

Gevaar voor de volksgezondheid?

In 21 bedrijven is fipronil in lage concentraties aangetroffen. Bij één van de bedrijven, die op 18 juli werden geblokkeerd en waar toen stalen werden genomen, bleek uit het aanvankelijk resultaat van de analyse een aanwezigheid van 0,076 mg/kg fipronil, ruim onder de Europese veiligheidsdrempel. Het bedrijf maakte gebruik van zijn recht op een tegenexpertise en uit de tegenanalyse van het tweede staal bleek een aanwezigheid van 0,92mg/kg, waarmee de Europese drempel overschreden wordt. Er wordt nu uitgezocht waar het verschil in resultaat vandaan komt. Aangezien het om een geblokkeerd bedrijf gaat, zijn deze eieren niet in de handel terecht gekomen.

Er zijn nog 2 legbedrijven waarvan niet alle analyse-uitslagen bekend zijn. Het FAVV doet er alles aan om deze resultaten zo snel mogelijk te bekomen om een volledig globaal beeld te kunnen geven maar is daarvoor afhankelijk van externe laboratoria.

Ook bij alle niet-verdachte leghenbedrijven, zo'n 200 tal wordt er uit voorzorg gecontroleerd op fipronil.

Redenen tot bezorgdheid voor de gezondheid zijn er niet. Een aantal Nederlandse wetenschappers beoordeelt deze fipronil-crisis dan ook als een storm in een glas water.

Besmette eieren verspreid over heel Europa

In meer en meer Europese landen worden met fipronil besmette eieren gevonden.

Naast buurlanden zoals Frankrijk en Duitsland, waarschuwen nu ook de overheden van het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Polen, en Italië voor de aangetaste eieren.

In het Verenigd Koninkrijk zouden zo'n 20.000 aangetaste eieren verkocht zijn. Ook de Zweedse overheid vreest dat er met fipronil besmette eieren in omloop zijn geraakt. Al moet dat genuanceerd worden. Het Scandinavische land voorziet grotendeels zelf in zijn vraag naar eitjes.

Eenzelfde geluid is te horen bij Polen, Italië, en Zwitserland.

Vragen?

Iedereen blijft met vragen zitten. Op de commissievergadering woensdag (dit artikel is gemaakt woensdagnamiddag terwijl de

vergadering nog bezig was) in de kamer zijn de antwoorden tot nu toe niet gekomen.

Het feit dat twee analyses van wat hetzelfde product zou moeten zijn volledig andere resultaten geeft, roept alleen maar meer vragen op. Hier moet zo snel mogelijk een verklaring voor komen want dit scheidt geen vertrouwen. Het gevolg hiervan is dat bedrijven die vrijgegeven zijn op basis van resultaten van het desbetreffende labo terug vast staan.

Wie gaat dit betalen?

Als er één ding moet opgelost worden is het wel hoe de getroffen pluimveehouders financieel gaan bijgestaan worden. Het gaat hier om kippenhouders die allemaal ter goeder trouw gehandeld hebben, vaak zelfs op aanraden van derden. De kosten lopen snel op. De kippen moeten onderhouden worden terwijl de eieren die ze leggen vernietigd dienen te worden. Enkele getroffen boeren hebben reeds een offerte gekregen die niet mis is. Bijkomend dient de mest verbrand te worden.

En al zouden de verantwoordelijken voldoende vermogend zijn (wat ongeloofwaardig is) dan duurt het nog jaren vooraleer er een gerechtelijke uitspraak komt.

Daarom moet er op korte termijn middelen vrijgemaakt worden om de getroffen pluimveehouders te helpen deze moeilijke periode te overbruggen. Over een vergoeding die de geleden schade effectief dekt kan er later gesproken worden.

Indien u bij de getroffen bedrijven hoort of gewoon vragen heeft, neem dan contact op met het ABS, tel. (051)26 08 20.

Dit is de situatie bij het ter perse gaan van het magazine. Volg de laatste actualiteit/berichtgeving via www.absvzw.be (actueel)

Oproep voor getroffen pluimveehouders Gezamenlijke klacht met burgerlijke partijstelling

Is uw bedrijf ook getroffen door de fipronilcrisis?

Maak u kenbaar zodat het ABS een gezamenlijke klacht met burgerlijke partijstelling kan opstarten voor haar getroffen leden.

Neem hiervoor zo spoedig mogelijk contact met:

- Mark Wulfrancke, (0498)91 44 22 of mark.wulfrancke@absvzw.be
- Marnick Devrome, (051)26 08 23 of abs.roeselare@absvzw.be